

Poučenie o právach a povinnostiach občana, ktorý si podal žiadosť o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie

(podľa zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti vznp. – ďalej len „zákon“)

1. Podľa § 14 ods. 1 zákona právo na prístup k zamestnaniu je právo občana, ktorý chce pracovať, môže pracovať a hľadá zamestnanie, na služby podľa tohto zákona zamerané na pomoc a podporu uľahčenia jeho vstupu na trh práce vrátane pomoci a podporu vstupu a zotrvania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie na trhu práce najmenej počas obdobia šiestich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov.
2. Podľa § 14 ods. 2 zákona občan má právo na prístup k zamestnaniu bez akýchkoľvek obmedzení v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných vzťahoch a obdobných právnych vzťahoch stanovenou osobitným zákonom. V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, zdravotného postihnutia, veku, majetku, rodu alebo iného postavenia.
3. Podľa § 14 ods. 3 zákona uplatňovanie práv a povinností vyplývajúcich z práva na prístup k zamestnaniu musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého občana.
4. Podľa § 32 ods. 11 zákona na sprostredkovanie konkrétneho pracovného miesta nie je právny nárok.
5. Podľa § 6 ods. 1 zákona uchádzač o zamestnanie (ďalej len „UoZ“) na účely tohto zákona je občan, ktorý:
  - a) nie je zamestnanec, ak tento zákon neustanovuje inak,
  - b) nie je v pracovnoprávnom vzťahu na základe dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru alebo nevykonáva zárobkovú činnosť na základe právneho vzťahu podľa osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak,,
  - c) neprevádzkuje alebo nevykonáva samostatnú zárobkovú činnosť,
  - d) nevykonáva zárobkovú činnosť v členskom štáte Európskej únie alebo v cudzine.
6. Podľa § 6 ods. 2 zákona UoZ môže:
  - a) vykonávať zárobkovú činnosť na základe pracovnoprávneho vzťahu alebo právneho vzťahu podľa osobitného predpisu, ak mzda alebo odmena za vykonávanie týchto činností nepresiahne 75% zo sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu, platnej k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa preukazuje výška mzdy alebo odmeny alebo,
  - b) poskytovať údaje pre štatistiku rodinných účtov, ktorú vykonáva Štatistický úrad Slovenskej republiky, na základe dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru.
7. Podľa § 9 ods. 1 zákona občan so zdravotným postihnutím na účely tohto zákona je občan uznaný za invalidného podľa osobitného predpisu.
8. Podľa § 32 ods. 6 zákona sa občan uchádza o sprostredkovanie zamestnania na úrade, v ktorého územnom obvode má trvalý pobyt. Občan, ktorý hľadá zamestnanie, môže požiadať o informácie o možnostiach zamestnania ktorýkoľvek úrad.
9. Podľa § 34 ods. 13 zákona UoZ, ktorý zmenou trvalého pobytu zmenil aj miestne príslušný úrad, nahlási túto zmenu úradu, v ktorého územnom obvode má trvalý pobyt, do troch pracovných dní odo dňa zmeny trvalého pobytu alebo odo dňa začatia poskytovania sociálnych služieb v zariadení sociálnych služieb. Pobyt v zariadení sociálnych služieb preukazuje UoZ potvrdením, ktoré na tento účel vydáva zariadenie sociálnych služieb. Práva a povinnosti spojené s vedením v evidencii UoZ prechádzajú na príslušný úrad dňom zmeny trvalého pobytu. Ak UoZ neoznámí túto skutočnosť príslušnému úradu v ustanovenej lehote, prechádzajú práva a povinnosti spojené s evidenciou UoZ na príslušný úrad dňom, keď ju UoZ oznámil príslušnému úradu. Písomnú dokumentáciu potrebnú na vedenie evidencie UoZ vyžiada úrad príslušný podľa miesta nového trvalého pobytu alebo miesta poskytovania sociálnych služieb v zariadení sociálnych služieb od

úradu príslušného podľa predchádzajúceho trvalého pobytu. Ak sa zmení príslušnosť úradu určená podľa § 32 ods. 6 až 9 zákona, toto ustanovenie sa použije primerane.

10. Podľa § 34 ods. 1 zákona občan, ktorý sa uchádza na základe osobného podania písomnej žiadosti o zaradenie do evidencie UoZ na úrade, v ktorého územnom obvode má trvalý pobyt, zaradí sa do evidencie UoZ odo dňa osobného podania písomnej žiadosti o zaradenie do evidencie UoZ.
11. Podľa § 34 ods. 2 zákona, skutočnosti rozhodné pre zaradenie do evidencie UoZ osvedčuje občan pri podávaní žiadosti o zaradenie do evidencie UoZ, najneskôr do ôsmich kalendárnych dní odo dňa podania žiadosti o zaradenie do evidencie UoZ, ak tomu nebránia závažné skutočnosti, ktoré je UoZ povinný preukázať.
12. Podľa § 34 ods. 3 zákona, ak občan požiadal o zaradenie do evidencie UoZ do siedmich kalendárnych dní odo dňa:
  - a) skončenia zamestnania, zaradí sa odo dňa nasledujúceho po skončení zamestnania,
  - b) skončenia prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti, zaradí sa odo dňa nasledujúceho po skončení prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti,
  - c) skončenia sústavnej prípravy na povolanie, zaradí sa odo dňa nasledujúceho po skončení sústavnej prípravy na povolanie,
  - d) skončenia osobnej celodennej starostlivosti o dieťa, zaradí sa odo dňa nasledujúceho po skončení osobnej celodennej starostlivosti o dieťa,
  - e) skončenia osobnej starostlivosti o blízku osobu, ktorá je odkázaná na osobnú celodennú opateru, zaradí sa odo dňa nasledujúceho po skončení osobnej starostlivosti o blízku osobu, ktorá je odkázaná na osobnú celodennú opateru,
  - f) skončenia dočasnej pracovnej neschopnosti, zaradí sa odo dňa nasledujúceho po skončení dočasnej pracovnej neschopnosti,
  - g) skončenia invalidity, zaradí sa odo dňa nasledujúceho po skončení invalidity,
  - h) skončenia výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody, zaradí sa odo dňa nasledujúceho po skončení výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody alebo
  - i) právoplatnosti rozhodnutia o nepriznaní predčasného starobného dôchodku, zaradí sa odo dňa nasledujúceho po právoplatnosti rozhodnutia o nepriznaní predčasného starobného dôchodku.
13. Podľa § 34 ods. 4 zákona sa takto postupuje aj pri zaradení do evidencie UoZ u občana, ktorý vedie so zamestnávateľom súdny spor o neplatnosť skončenia pracovného pomeru.
14. Podľa § 34 ods. 5 zákona UoZ je povinný do ôsmich kalendárnych dní písomne oznámiť úradu každú zmenu skutočností rozhodných pre vedenie v evidencii UoZ.
15. Podľa § 34 ods. 6 zákona UoZ je povinný aktívne si hľadať zamestnanie a aktívne hľadanie zamestnania osobne preukazovať úradu v termíne a na mieste určenom úradom.
16. Podľa § 34 ods. 6 zákona sa za preukázateľné aktívne hľadanie zamestnania považujú aktívne formy osobného vyhľadávania zamestnania UoZ ustanovené všeobecne záväzným právnym predpisom. Formy osobného preukazovania aktívneho hľadania zamestnania uchádzačom o zamestnanie sú:
  - a) žiadosť o prijatie do pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu predložená alebo zaslaná zamestnávateľovi,
  - b) doklad o preukázaní osobného hľadania zamestnania u zamestnávateľa,
  - c) potvrdenie príslušného orgánu o prevzatí žiadosti o vydanie oprávnenia na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti s uvedením dátumu jej prevzatia,
  - d) preukázateľné konanie vo veci začatia vykonávania osobnej asistencie podľa osobitného predpisu,
  - e) preukázateľné konanie vo veci začatia poskytovania pracovnej asistencie podľa § 59 zákona,
  - f) žiadosť o sprostredkovanie zamestnania predložená alebo zaslaná právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá vykonáva sprostredkovanie zamestnania za úhradu, alebo
  - g) žiadosť o prijatie do zamestnania predložená alebo zaslaná agentúre dočasného zamestnávania.

Žiadosť podľa písm. a), f) a g) sa považuje za formu osobného preukazovania aktívneho hľadania zamestnania len vtedy, ak je v nej uvedený dátum prevzatia a podpis osoby oprávnenej na prevzatie žiadosti alebo ak je doložená poštovým podacím lístkom o jej zaslaní, alebo ak je doložená preukázaním jej odoslania elektronickou poštou.

17. Podľa § 34 ods. 8 zákona je UoZ povinný na účel ponuky vhodného zamestnania alebo ponuky niektorého z aktívnych opatrení na trhu práce byť k dispozícii úradu do troch pracovných dní odo dňa vyzvania úradom. Vyjadrenie zamestnávateľa o prijatí alebo neprijatí UoZ do ponúknutého vhodného zamestnania je UoZ povinný doručiť úradu v termíne určenom úradom.
18. Podľa § 34 ods. 9 zákona počas zaradenia do projektov a programov realizovaných mimo územia Slovenskej republiky UoZ povinnosť podľa § 34 ods. 6 a 8 zákona nevzniká. UoZ je povinný do troch pracovných dní po návrate na územie Slovenskej republiky osobne sa dostaviť na úrad.
19. Podľa § 34 ods. 10 zákona u UoZ, ktorý sa zúčastňuje na vzdelávaní a príprave pre trh práce dlhšie ako dva mesiace, sa vyžaduje plnenie povinnosti podľa § 34 ods. 6 zákona len počas posledných dvoch mesiacov pred skončením vzdelávania a prípravy pre trh práce.
20. Podľa § 34 ods. 15 zákona UoZ, ktorý je poberateľom dávky v nezamestnanosti a ktorý chce odísť do členského štátu Európskej únie s cieľom hľadať si zamestnanie a zachovať si nárok na dávku v nezamestnanosti, je povinný oznámiť úradu dátum svojho odchodu do členského štátu Európskej únie. Podľa § 34 ods. 16 zákona UoZ, ktorý oznámil úradu dátum svojho odchodu do členského štátu Európskej únie podľa § 34 ods. 13 zákona, nie je povinný plniť povinnosti podľa § 34 ods. 6 a 8 zákona odo dňa jeho odchodu do členského štátu Európskej únie. Podľa § 34 ods. 17 zákona UoZ, ktorého príslušný úrad v členskom štáte Európskej únie, do ktorého odišiel s cieľom hľadať si zamestnanie a zachovať si nárok na dávku v nezamestnanosti, nezaradil do svojej evidencie služieb zamestnanosti, je povinný opätovne začať plniť povinnosti podľa § 34 ods. 6 a 8 zákona najneskôr do 15 pracovných dní odo dňa jeho odchodu do členského štátu Európskej únie. Podľa § 34 ods. 18 zákona UoZ, ktorého príslušný úrad členského štátu Európskej únie, do ktorého odišiel s cieľom hľadať si zamestnanie a zachovať si nárok na dávku v nezamestnanosti, zaradil do svojej evidencie služieb zamestnanosti, je povinný opätovne začať plniť povinnosti podľa § 34 ods. 6 a 8 zákona najneskôr do 15 pracovných dní odo dňa, od ktorého prestal byť k dispozícii príslušnému úradu členského štátu Európskej únie, ale najneskôr pred uplynutím šiestich mesiacov odo dňa jeho odchodu do členského štátu Európskej únie.
21. Podľa § 34 ods. 14 zákona sa do evidencie UoZ nezaradí občan, ktorý:
  - a) plní povinnú školskú dochádzku, a to do konca školského roku, v ktorom dovŕši 16 rokov veku,
  - b) sa sústavne pripravuje na povolanie,
  - c) je dočasne práceneschopný,
  - d) má nárok na materské,
  - e) má priznaný starobný dôchodok alebo občan, ktorý má priznaný invalidný dôchodok a dovŕšil vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
  - f) bol vyradený z evidencie UoZ podľa § 36 ods. 1 písm. n) a ods. 2 zákona, a to po období jeho vyradenia z evidencie UoZ ustanovené v § 36 ods. 3 zákona,
  - g) nespĺnil povinnosť prevádzkovať samostatnú zárobkovú činnosť podľa § 49 ods. 1 alebo § 57 ods. 1 zákona, na ktorú mu bol poskytnutý príspevok podľa § 40 alebo § 57 zákona, a to počas obdobia chýbajúceho do splnenia tejto povinnosti; to neplatí, ak občan vrátil pomernú časť poskytnutého príspevku alebo nevyčerpanú časť poskytnutého príspevku,
  - h) nespĺňa podmienky podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona,
  - i) nepredloží doklady rozhodné pre zaradenie do evidencie UoZ v lehote podľa § 34 ods. 2 zákona.
22. Podľa § 36 ods. 1 zákona úrad vyradí UoZ z evidencie UoZ dňom:
  - a) vzniku pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu okrem pracovného pomeru podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona,
  - b) vzniku oprávnenia prevádzkovať alebo vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť,

- c) nasledujúcim po dni skončenia pozastavenia prevádzkovania alebo pozastavenia vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti,
- d) nástupu na sústavnú prípravu na povolanie,
- e) nástupu na výkon trestu odňatia slobody,
- f) vzatia do výkonu väzby,
- g) priznania starobného dôchodku alebo dňom dovŕšenia veku potrebného na nárok na starobný dôchodok u poberateľa invalidného dôchodku podľa osobitného predpisu,
- h) narodenia dieťaťa, ak dieťa žije,
- i) úmrtia,
- j) odchodu do členského štátu Európskej únie na obdobie dlhšie ako 15 kalendárnych dní s výnimkou odchodu do členského štátu Európskej únie podľa § 34 ods. 15 až 18 zákona alebo liečenia v členskom štáte Európskej únie,
- k) odchodu do cudziny na obdobie dlhšie ako 15 kalendárnych dní s výnimkou liečenia v cudzine,
- l) začatia vykonávania zárobkovej činnosti:
  - 1.) v členskom štáte Európskej únie alebo
  - 2.) v cudzine,
- m) požiadania o vyradenie z evidencie UoZ z dôvodu:
  - 1.) starostlivosti o dieťa do desiatich rokov veku,
  - 2.) preukázanej osobnej starostlivosti o blízku osobu podľa § 116 Občianskeho zákonníka, ktorá je odkázaná na osobnú celodennú opateru,
- n) požiadania o vyradenie z evidencie UoZ,
- o) vzniku pracovnoprávneho vzťahu na základe dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru alebo dňom začatia vykonávania zárobkovej činnosti na základe právneho vzťahu podľa osobitného predpisu okrem pracovnoprávneho vzťahu na dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru alebo právneho vzťahu podľa § 6 ods. 2 zákona,
- p) nadobudnutia právoplatnosti rozsudku o neplatnosti skončenia pracovného pomeru alebo nadobudnutia právoplatnosti rozsudku o zrušení rozhodnutia orgánu štátnej správy o skončení štátnozamestnaneckého pomeru alebo služobného pomeru,
- r) zaradenia do evidencie UoZ, ak:
  - 1.) pri podaní žiadosti o zaradenie do evidencie UoZ zaviedol údaje, ktoré boli následne preukázané ako nepravdivé a ktoré viedli k jeho zaradeniu do evidencie UoZ,
  - 2.) boli zistené nové skutočnosti, ktoré by mali vplyv na posúdenie žiadosti o zaradenie do evidencie UoZ a na zaradenie do evidencie UoZ,,
- s) ktorým prestal spĺňať podmienku podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona.

23. Podľa § 36 ods. 2 zákona úrad vyradí UoZ z evidencie UoZ dňom zistenia:

- a) vykonávania práce bez pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu,
- b) nespolupráce s úradom alebo
- c) že mu bolo v cudzine udelené povolenie na zamestnanie.

24. Podľa § 36 ods. 3 zákona v prípade vyradenia UoZ z evidencie UoZ podľa § 36 ods. 1 písm. n) zákona úrad znovu zaradí občana do evidencie UoZ najskôr po uplynutí troch mesiacov odo dňa jeho vyradenia z evidencie UoZ. V prípade vyradenia UoZ z evidencie UoZ podľa § 36 ods. 2 zákona úrad znova zaradí občana do evidencie UoZ najskôr po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa jeho vyradenia z evidencie UoZ.

25. Podľa § 36 ods. 4 zákona sa za vážny dôvod pri vyradení UoZ z evidencie UoZ podľa § 36 ods. 5 písm. a) až e) a h) zákona považuje:

- a) ak miesto výkonu zamestnania a povaha zamestnania manžela alebo ak miesto výkonu zamestnania a povaha zamestnania neumožňujú zabezpečiť sprevádzanie dieťaťa do desiatich rokov veku do predškolského zariadenia alebo do školy,
- b) zdravotný stav UoZ posúdený podľa § 19 ods. 1 zákona,
- c) dočasná pracovná neschopnosť UoZ, ktorej začiatok a skončenie sa úradu preukazuje potvrdením o dočasnej pracovnej neschopnosti do troch pracovných dní odo dňa vystavenia potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti a pracovným dňom nasledujúcim po skončení dočasnej pracovnej neschopnosti; skončenie dočasnej pracovnej neschopnosti preukazuje UoZ osobne,

- d) zdravotný stav blízkých osôb, ktorý si na základe písomného vyjadrenia ošetrojúceho lekára alebo rozhodnutia zdravotníckeho zariadenia vyžaduje osobnú starostlivosť, ošetrovanie alebo sprevádzanie; písomné vyjadrenie ošetrojúceho lekára alebo rozhodnutie zdravotníckeho zariadenia o začatí osobnej starostlivosti alebo ošetrovania predkladá UoZ do troch pracovných dní odo dňa vystavenia písomného vyjadrenia ošetrojúceho lekára alebo rozhodnutia zdravotníckeho zariadenia o skončení osobnej starostlivosti alebo ošetrovania predkladá UoZ nasledujúci pracovný deň po skončení osobnej starostlivosti alebo ošetrovania a doklad o sprevádzaní predkladá UoZ nasledujúci pracovný deň po skončení sprevádzania,
- e) iné dôvody, ktorých vážnosť posudzuje úrad.
26. Podľa § 36 ods. 5 zákona sa za nespoluprácu UoZ s úradom podľa § 36 ods. 2 písm. d) zákona považuje:
- a) odmietnutie ponuky vhodného zamestnania sprostredkovaného úradom bez vážnych dôvodov alebo odmietnutie nástupu do vhodného zamestnania sprostredkovaného úradom bez vážnych dôvodov,
  - b) odmietnutie účasti na aktívnych opatreniach na trhu práce UoZ bez vážnych dôvodov okrem odmietnutia účasti na aktívnej činnosti formou menších služieb pre samosprávny kraj podľa § 52 zákona
  - c) predčasné skončenie účasti na aktívnych opatreniach na trhu práce UoZ pred dohodnutým termínom bez vážnych dôvodov,
  - d) nepreukázanie splnenia povinnosti podľa § 34 ods. 6 zákona bez vážnych dôvodov podľa § 36 ods. 4 písm. b) až e) zákona,
  - e) nedostavenie sa na úrad alebo miesto určené úradom na účely podľa § 34 ods. 6 a 8 zákona bez vážnych dôvodov podľa § 36 ods. 4 písm. b) až e) zákona,
  - f) nepredloženie dokladov podľa § 36 ods. 4 a 6 a § 19 ods. 4 zákona v termíne určenom úradom a ústredím, ak nedodržanie termínu spôsobil UoZ,
  - g) nedodržanie liečebného režimu UoZ počas jeho dočasnej pracovnej neschopnosti,
  - h) nedodržanie povinnosti podľa § 34 ods. 5,9,17 zákona alebo ods. 18 zákona bez vážnych dôvodov podľa § 36 ods. 4 písm. b) až e) zákona.
27. Podľa § 34 ods. 11 zákona UoZ, ktorý predloží potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, úrad neurčí povinnosť podľa § 34 ods. 6 a 8 zákona počas trvania dočasnej pracovnej neschopnosti.
28. Podľa § 34 ods. 12 zákona UoZ, ktorá predloží doklad o predpokladanom termíne pôrodu, úrad neurčí povinnosť podľa § 34 ods. 6 a 8 zákona v období od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu a počas šiestich týždňov po pôrode.
29. Podľa § 15 zákona vhodné zamestnanie na účely tohto zákona je zamestnanie, ktoré zohľadňuje zdravotný stav občana, prihliada na niektorú z jeho kvalifikácií, odborné zručnosti alebo druh doteraz vykonávanej práce. Vhodné zamestnanie na účely sprostredkovania zamestnania podľa tohto zákona je zamestnanie, v ktorom týždenný pracovný čas nie je kratší ako polovica z ustanoveného týždenného pracovného času. Vhodné zamestnanie si občan hľadá sám, za pomoci úradu alebo za pomoci právnickej osoby alebo fyzickej osoby podľa § 11 od. 2 písm. b) až e) zákona.
30. Úrad poskytuje UoZ bezplatné informačné a poradenské služby, ako aj odborné poradenské služby.
31. Vaše osobné údaje (meno, priezvisko, dátum narodenia, trvalý pobyt, dosiahnutý stupeň vzdelania, získané odborné zručnosti alebo druh doteraz vykonávanej práce, dĺžku vedenia v evidencii UoZ a informáciu o tom, či ste poberateľom dávky v hmotnej núdzi), evidované v informačnom systéme úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, budú poskytnuté primátorom miest a starostom obcí na účely organizovania menších obecných služieb pre obec v súlade so zákonom.
32. Vaše osobné údaje (meno, priezvisko, titul, rodné číslo, adresa, PSČ, dátum zaradenia do evidencie UoZ, dátum fyzického natypovania dátumu zaradenia do evidencie UoZ, dátum vyradenia z evidencie UoZ, dátum fyzického natypovania dátumu vyradenia z evidencie UoZ a dátum právoplatnosti rozhodnutia o nezaradení do evidencie UoZ a dátum právoplatnosti rozhodnutia o vyradení z evidencie UoZ) budú z informačného systému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny poskytnuté Sociálnej poisťovni na účely posúdenia nároku na dávku v nezamestnanosti.